

Tai, ką mes žinome, yra tik lašas, tai, ko nežinome, yra platus vandenynas. Stebėtina visatos tvarka ir harmonija galėjo kilti tik iš visažinės ir visagalės Būties.

Izaakas Niutonas (1643-1727)
klasikinės teorinės fizikos pradininkas

Kodėl ir kuriose srityse mokslininkai domisi Biblija?

I klasė

Pamokos uždavinys

Remdamiesi medžiaga,

savarankiškai įvardinkite, kodėl ir kuriose srityse mokslininkai domisi Biblija, suformuluosite 3-5 klausimus ir parengsite atsakymus.

Kokius
klausimus
mokslininkai
pateiktų
apie Bibliją?

BIBLIJA nėra
mokslo veikalas.
Tačiau kalbant
apie šios knygos
mokslinį
tikslumą, ji verta
dėmesio.

Ar senovės istorija atitinka Biblijoje pateikiamus faktus?

Biblijoje pasakojama, kad Jėzus iš Nazareto padarė daug stebuklų,
kad jam romėnai įvykdė mirties bausmę
ir jis prisikėlė iš numirusių.

Daug senovės istorikų patvirtino Biblijos pasakojimus apie Jėzaus ir jo sekėjų gyvenimus.

Biblijos
patikimumas
įrodytas keletu
būdų:

Senovės istorija paremia Biblijos kaip istorinio dokumento tikslumą.

Evangelijose pateikiami įvairiapusiai **patikimi pasakojimai apie Jėzaus gyvenimą.**

Archeologija paremia **biblinius pasakojimus.**

Teksto moksliniai tyrimai patvirtina Biblijos autentiškumą. Knygos nebuvo pakeistos nuo to laiko, kai jos buvo pirmą kartą parašytos.

Kas rašoma Kornelijaus Tacito ištraukoje?

**Kornelijus
Tacitas**
(55-120 m.)
I a. Romos
istorikas

Ištrauka iš Tacito veikalo mums sako, kad Romos imperatorius Neronas „visuomenės klasei, vadinamai krikščionimis, skirdavo pačius didžiausius kankinimus. <...> Kristus, iš kurio vardo kilo jų pavadinimas, kentėjo aukščiausio laipsnio bausmę Tiberijaus valdymo laikotarpiu prižiūrint vienam iš mūsų prokuratorių, Poncijui Pilotui <...>.“

Ką sužinome iš Juozapo Flavijaus teksto?

**Juozapas
Flavijus**
žydų istorikas
(38-100 m.)

„Jėzus buvo išmintingas žmogus, kuris darė stebinančius žygdarbius, mokė daugelį žmonių, palenkė savo pusėn sekėjus iš žydų ir graikų, buvo tikima, kad jis Mesijas, jis buvo apkaltintas žydų vyresnybės, Piloto pasmerktas nukryžiavimui ir manoma, kad jis prisikėlė.“

Suetonas,
Plinijus
Jaunesnysis ir Talis

Kokie faktai atsispindi
Plinijaus ir Talio raštuose?

...rašė apie krikščionišką
garbinimą ir krikščionių
persekiojimus, kurie
pastoviai minimi Naujajame
Testamente.

Kaip Talmudas aprašo Jėzaus asmenį?

žydų Talmudas

Iš Talmudo „mes sužinome, kad Jėzus buvo pradėtas ne santuokoje, surinko mokinius, darė šventvagiškus pareiškimus apie save, darė stebuklus, tačiau tie stebuklai yra priskirtini burtams, o ne Dievui.“

**Ar Evangelijose
pateikiami
pasakojimai
apie Jėzų yra
patikimi?**

Istorikai užrašė pagrindinius Jėzaus gyvenimo faktus, bet jo artimi bendrininkai užrašė daug detalesnius pasakojimus, paremtus tiesioginių įvykių liudininkų liudijimais.

Šie užrašai vadinami Evangelijomis ir sudaro pirmas keturias Naujojo Testamento knygas.

Kai istorikai mėgina nustatyti, ar biografija yra patikima, jie užduoda klausimą:

„Kiek kitų šaltinių pateikia tas pačias detales apie šį asmenį?“

Evangelijoje randame įvairiapusius biografinius duomenis apie Jėzaus gyvenimą.

Dvi Evangelijos buvo parašytos **apaštalų Mato ir Jono**, kurie **pažinojo Jėzų asmeniškai** ir keliavo su juo daugiau nei trejus metus.

Kitos dvi knygos buvo parašytos **Morkaus ir Luko**, kurie **buvo artimi apaštalų bendradarbiai**. Šie rašytojai turėjo tiesioginį priėjimą prie faktų, kuriuos jie užrašinėjo.

Ankstyvoji bažnyčia priėmė keturias Evangelijas, nes ji pritarė tam, kas jau **buvo visiems bendrai žinoma apie Jėzaus gyvenimą**.

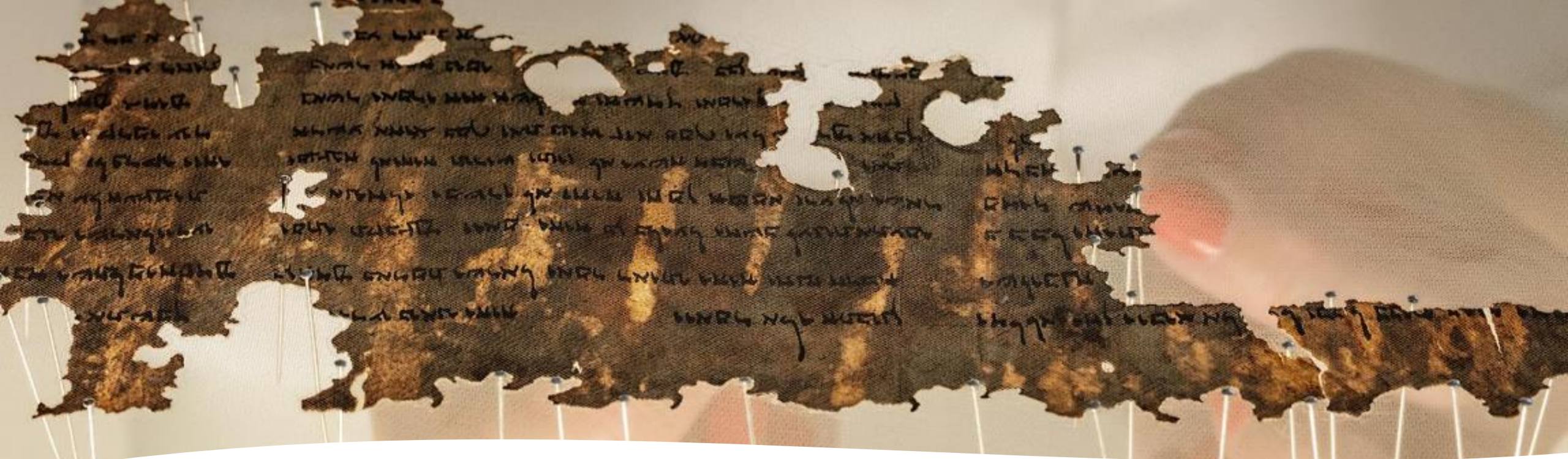

	Matas	Morkus	Lukas	Jonas
Jėzus gimė iš mergelės	1:18-25	-	1:27, 34	-
Jis gimė Betliejuje	2:1	-	2:4	-
Jis gyveno Nazarete	2:23	1:9, 24	2:51, 4:16	1:45, 46
Jėzų pakrikštijo Jonas Krikštytojas	3:1-15	1:4-9	3:1-22	-
Jis darė stebuklus ir gydė	4:24, etc.	1:34, etc.	4:40, etc.	9:7
Jis vaikščiojo ant vandens	14:25	6:48	-	6:19
Jis su penkiais kepalėliais duonos ir dviem žuvimis pamaitino penkis tūkstančius žmonių	14:7	6:38	9:13	6:9
Jėzus mokė paprastus žmones	5:1	4:25, 7:28	9:11	18:20
Jis leido laiką su visuomenės atstumtaisiais	9:10, 21:31	2:15, 16	5:29, 7:29	8:3
Jis ginčijosi su religiniu elitu	15:7	7:6	12:56	8:1-58
Religinis elitas suplanavo jį nužudyti	12:14	3:6	19:47	11:45-57
Jie atidavė Jėzų romėnams	27:1, 2	15:1	23:1	18:28
Jėzus buvo nuplaktas	27:26	15:15	-	19:1
Jis buvo nukryžiuotas	27:26-50	15:22-37	23:33-46	19:16-30
Jis buvo palaidotas kapo rūsyje	27:57-61	15:43-47	23:50-55	19:38-42
Jėzus prisikėlė iš numirusių ir pasirodė savo sekėjams	28:1-20	16:1-20	24:1-53	20:1-31

Keletas faktų apie Jėzų
Pasirink 2-3 faktus ir juos pakomentuok plačiau.

Užrašytuose Jėzaus žodžiuose nėra daugelio temų, kuriomis ankstyvoji Bažnyčia būtų norėjusi žinoti jo nuomonę. Tai tik įrodo, kad biografai buvo sąžiningi ir neįdėjo Jėzui į lūpas žodžių, kurie būtų atitikę jų interesus.

Ar Biblija perrašinėjant nepasikeitė ar netapo iškraipyta?

Jeigu tie vertimai būtų buvę daromi iš kitų
vertimų, gal taip ir būtų atsitikę,
**tačiau vertimai iš tiesų buvo daromi
iš originalių graikų, hebrajų ir aramėjų
kalbomis parašytų šaltinių tekstų,
kurie buvo paremti tūkstančiais senovinių
rankraščių.**

Pavyzdžiui, mes
žinome, kad
Naujasis
Testamentas, kokį
mes turime
šiandien tiksliai
atitinka originalą,
nes:

1. ...
2. ...
3. ...

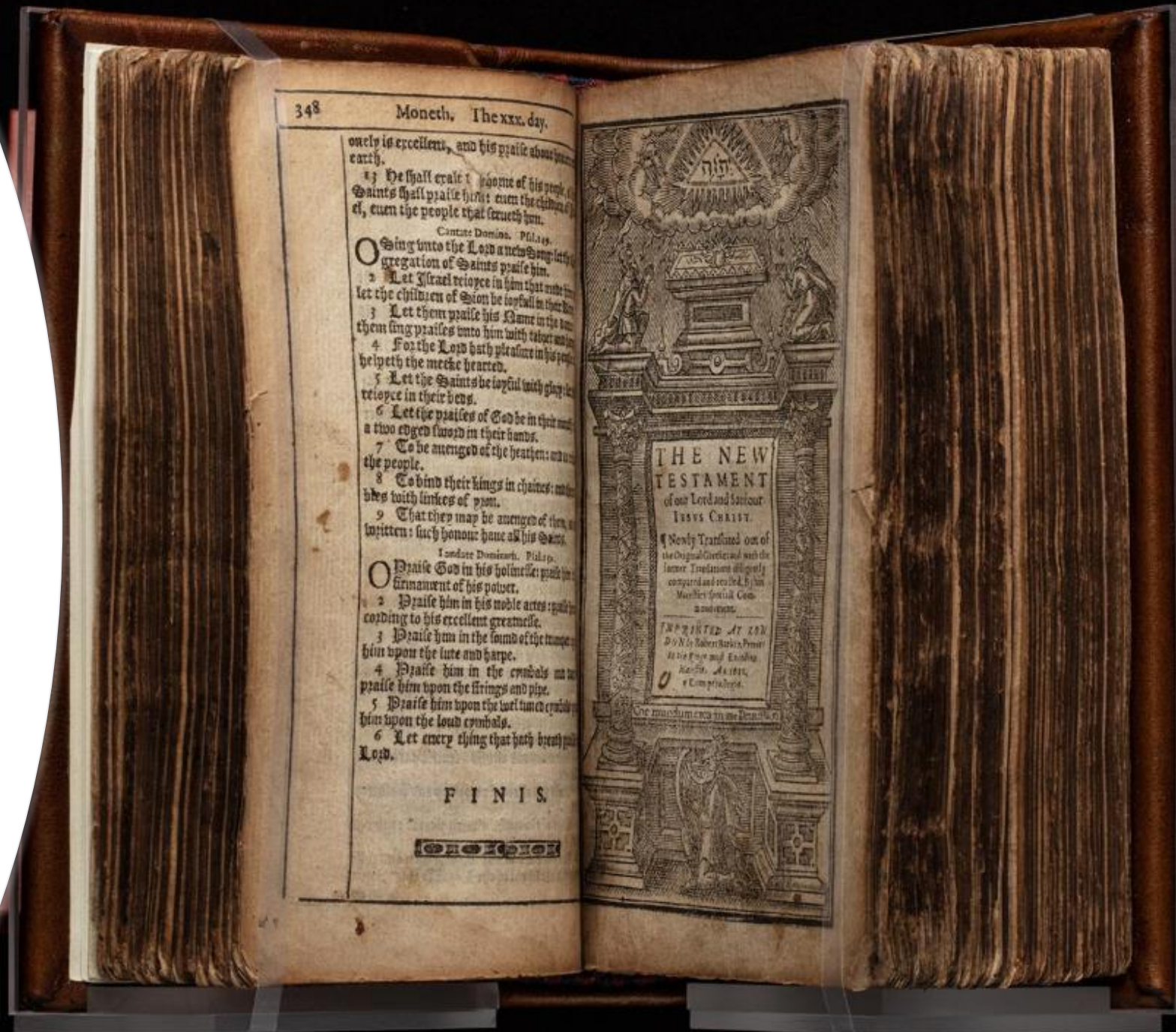

1. Mes turime didžiulį kiekį rankraščių kopijų – virš 24000.

2. Tos kopijos
99,5 proc.
tikslumu
sutampa.

3. Tų rankraščių
datos yra labai
artimos jų
originalų
datoms.

Štai kaip galima palyginti Naujajį Testamentą su kitais senoviniais raštais*:

Autorius	Knyga	Parašymo data	Seniausios kopijos	Laiko tarpas (tarp parašymo ir pirmųjų kopijų - vert. past.)	Kopijų skaičius
Homeras	<i>Iliada</i>	800 m. pr. Kr.	~ 400 m. pr. Kr.	400 m.	643
Herodotas	<i>Istorija</i>	480-425 m. pr. Kr.	~ 900 m. po Kr.	1,350 m.	8
Tukididas	<i>Istorija</i>	460-400 m. pr. Kr.	~ 900 m. po Kr.	1,300 m.	8
Platonas		400 m. pr. Kr.	~ 900 m. po Kr.	1,300 m.	7
Demostenas		300 m. pr. Kr.	~ 1100 m. po Kr.	1,400 m.	200
Cezaris	<i>Galų karai</i>	100-44 m. pr. Kr.	~ 900 m. po Kr.	1,000 m.	10
Tacitas	<i>Analai</i>	100 m. po Kr.	~ 1100 m. po Kr.	1,000 m.	20
Plinijus Antrasis	<i>Gamtos mokslas</i>	61-113 m. po Kr.	~ 850 m. po Kr.	750 m.	7
Naujasis Testamentas		50-100 m. po Kr.	~ 114 m. po Kr. (dalys) ~ 200 m. po Kr. (knygos) ~ 325 m. po Kr. (visas NT)	+50 m. 100 m. 225 m.	5366

Kuo skiriasi įvairių autorių ir Naujojo Testamento senoviniai raštai?

- Senojo Testamento šiuolaikiniai vertimai yra patvirtinti didžiuoju skaičiumi senovinių rankraščių hebrajų ir graikų kalbomis, įskaitant ir XX a. vidurio Negyvosios jūros rankraščių atradimą.
- Šiuose rankraščiuose yra seniausi kada nors egzistavę beveik viso Senojo Testamento knygų fragmentai, kurie yra datuojami nuo 150 m. pr. Kr.
- Negyvosios jūros rankraščių ir kitų rankraščių kopijų, padarytų net po 1000 metų, panašumas yra įrodymas, kaip rūpestingai senovės hebrajų raštininkai perrašinėjo savo raštus.
- Naujasis Testamentas yra pats patikimiausias senovinis žmonijos dokumentas. Jo teksto vientisumas yra tikresnis nei Platono raštai ar Homero „Iliada“.

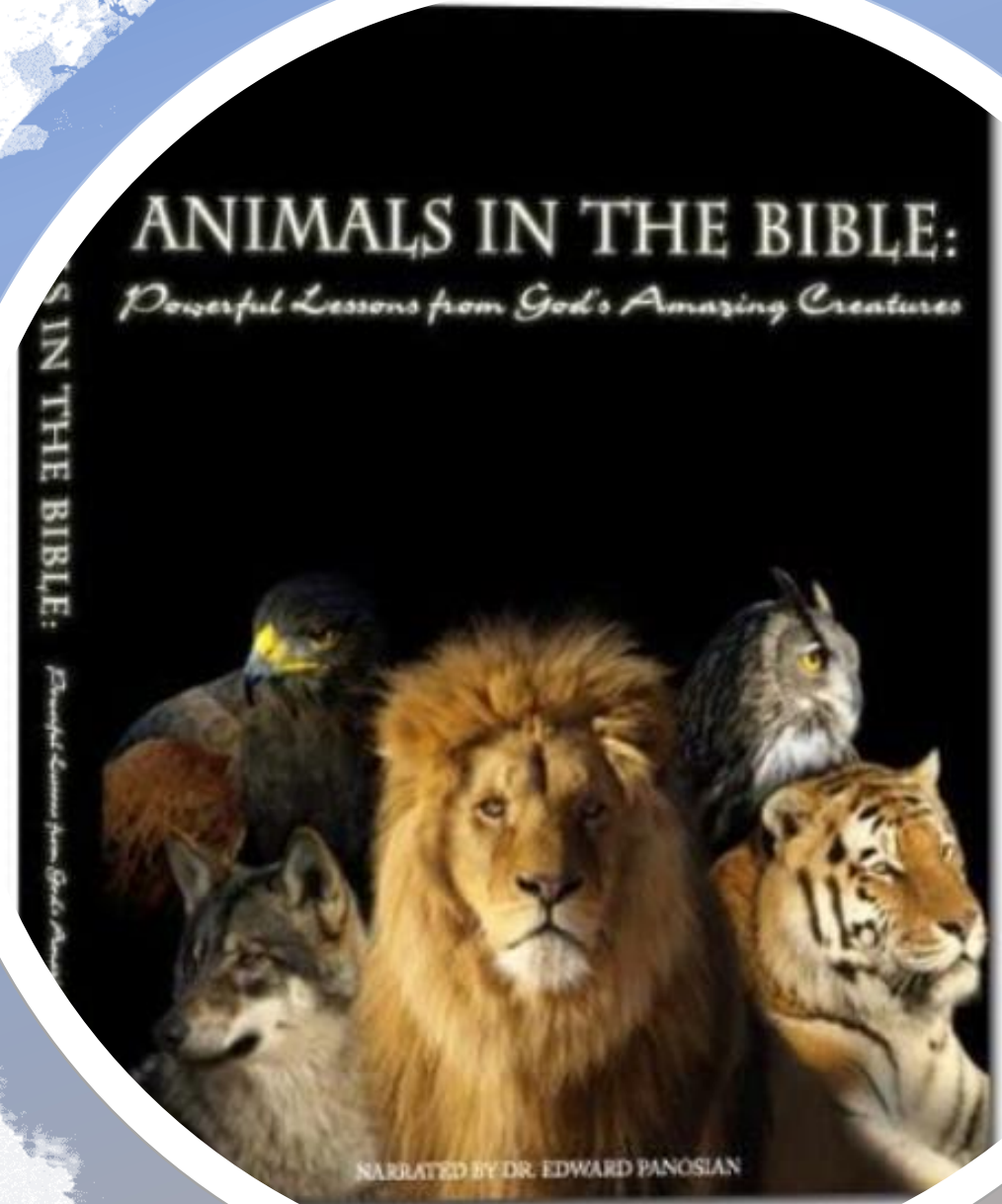

Pirmą kartą Biblijos tyrinėtojai, istorikai, archeologai, kriptozoologai kartu tyrinės paslaptis Biblijos gyvūnus.

Mokslininkų bei istorikų tyrinėjimai tapo įdomiu filmu, kuris atskleis žiūrovams Biblijos tekstų paslaptis.

„Filmas „**Biblijos gyvūnai**“ - tai ne tik vaizdinė, bet ir mokslinė populiarių Biblijos istorijų traktuotė. Žiūrovus nustebins informacija, kurią mes radome apie kai kuriuos nuo vaikystės žinomus Biblijos gyvūnus,“ - teigia prodiuseris Rikas Bianstokas.

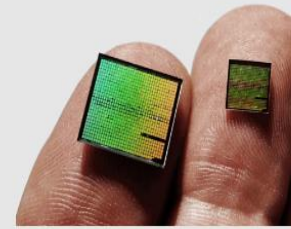

Šiuolaikinių technologijų ir senovės metodų mišinys

Nano Bible, titan 18k polished gold (750), 8 different languages.

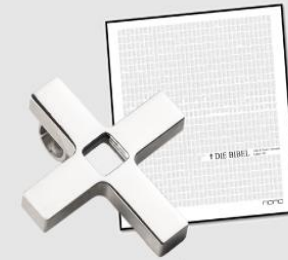
1,400.00 € *

Bible Chip, 8 different languages

from 125.75 € *

In stock

New Nanobibel gleich

232.97 € *

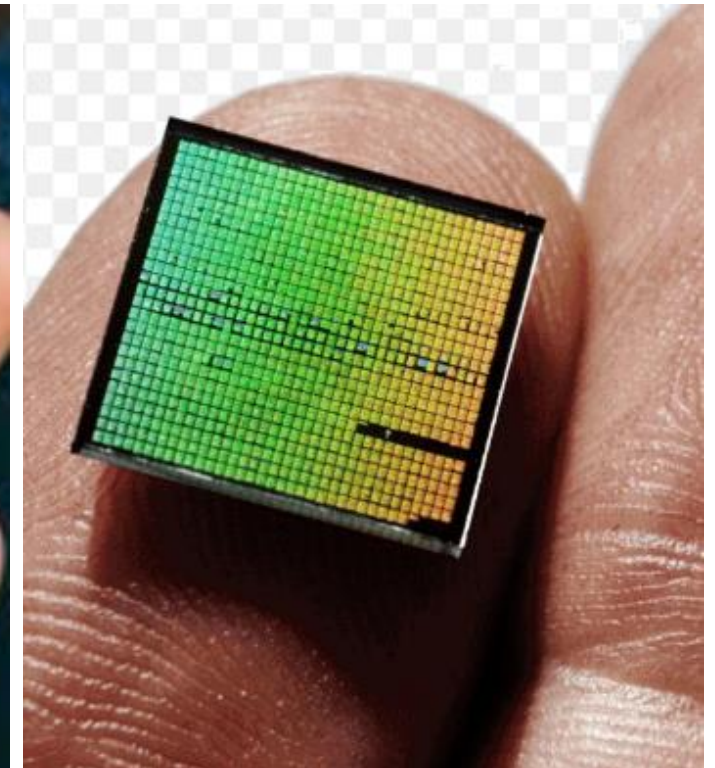
In stock

New Nanobibel gold gleich

252.47 € *

In stock

Ką manai apie nano Bibliją?

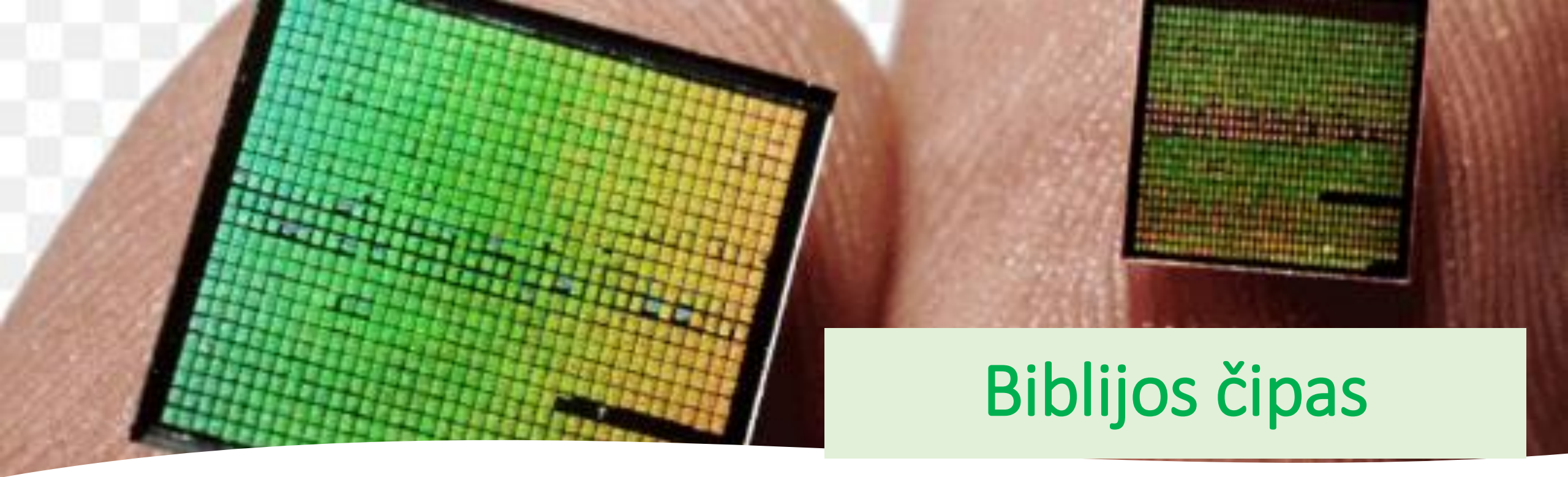
<https://www.delfi.lt/video/mokslas-ir-gamta/izraelyje-isleistas-maziausias-pasaulyje-naujasis-testamentas.d?id=66631254>

- Izraelio Russello Berrie nanotechnologijų instituto tyrinėtojai hebrajišką Bibliją išgraviruodavo ant lusto.
- Nano Biblija parašyta ant ypač plono silicio plokštelės, padengtos aukso sluoksniu, kurio storis mažesnis nei 100 atomų.
- Norėdami graviruoti hebrajų raides, tyrėjai panaudojo fokusuotą jonų pluoštą, kad nuplėštų tik aukso sluoksnį.
- Nano Biblija eksponuojama knygos šventovėje Izraelio muziejuje.

Biblijos čipas

Nano Biblijos čipe yra Senasis ir Naujasis Testamentas.

Galima rinktis iš 4x4mm ir 6,2x6,2mm kvadratų.

Yra 8 skirtingomis kalbomis: vokiečių, anglų, lotynų, ispanų, prancūzų, rusų, portugalų, kinų.

Papasakok suolo draugui, kodėl ir kuriose srityse mokslininkai domisi Biblija?

- Suformuluok 3-5
klausimus
- Atakyk j 3-5
klausimus

Refleksija

Sužinojau...

Buvo įdomu...

Supratau...

Biblija, tai...

Šaltiniai

- <https://www.kiekvienamstudentui.lt/a/biblija.html>
- <https://www.nationalgeographic.com/magazine/2018/12/inside-bible-collectors-search-other-original-christian-texts/>
- <https://www.delfi.lt/video/mokslas-ir-gamta/izraelyje-isleistas-maziausias-pasaulyje-naujasis-testamentas.d?id=66631254>
- <https://nanoschmuck.de/Bible-Chip>
- <https://evangelija.lt/articles/naujienos/uzsienyje/mokslininkai-tyrinejo-biblijos-gyvunus-2634.html?action=refreshCalendar&month=10&year=2018>
- <https://www.isbclondon.com/exhibit>

Parengė tikybos mokytoja Danutė Kratukienė